

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Sžsk/66/2019
Identifikačné číslo spisu: 2018200197
Dátum vydania rozhodnutia: 05.02.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Alena Adamcová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:2018200197.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne: MUDr. O. C., bytom M. T. XX, H., zastúpenej JUDr. Darinou Kuriňavovou, advokátkou so sídlom Kapitulská 5, Trnava, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom ul. 29. augusta č. 8 a 10, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej č. 31179-2/2017-BA zo 14. júna 2018, o kasačnej sťažnosti žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Trnave zo 14. januára 2019, č.k. 43Sa/15/2018-87, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky konanie p r e r u š u j e do rozhodnutia Veľkého senátu správneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp.zn. 1Vs/3/2019 ohľadom právnej veci vedenej pod sp.zn. 9Sžsk/94/2018.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Trnave (ďalej len „krajský súd“) napadnutým rozsudkom zo 14. januára 2019, č.k. 43Sa/15/2018-87, postupom podľa § 191 ods. 1 písm. d), e) a g) zák.č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) zrušil rozhodnutie žalovanej č. 31179-2/2017-BA zo 14. júna 2018 a vec jej vrátil na ďalšie konanie. Predmetným rozhodnutím žalovaná ako príslušný odvolací orgán podľa § 218 ods. 2 zák.č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení (ďalej len „zák. č. 461/2003 Z.z.“) odvolanie žalobkyne v celom rozsahu zamietla a potvrdila prvostupňové správne rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočky Trnava č. 56877-113/2017-TT zo dňa 22. decembra 2017, ktorým bolo rozhodnuté, že žalobkyňa ako samostatne zárobkovo činná osoba povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie nezaniklo 31. januára 2011, ale 30. júna 2012.

2. Krajský súd zákonnosť rozhodnutia žalovaného správneho orgánu preskúmal v intenciách ustanovení § 5 písm. c), § 14 ods. 1 písm. b), § 21 ods. 1 a 4 písm. b) zák.č. 461/2003 Z.z., § 3 ods. 4, § 4, § 10 zák.č. 578/2004 Z.z. a postupom v zmysle právnej úpravy ustanovenej Správnym súdnym poriadkom a dospel k záveru o dôvodnosti podanej žaloby.

3. Krajský súd poukázal na to, že aj podľa vyjadrenia žalovanej bola žalobkyňa pre účely sociálneho poistenia ako samostatne zárobkovo činná osoba posudzovaná na základe rozhodnutia o vydaní povolenia na prevádzkovanie zdravotníckeho zariadenia, ktoré bez pochybností je oprávnením na

vykonávanie činnosti podľa osobitného predpisu v zmysle § 5 písm. c) zák.č. 461/2003 Z.z. Logickým potom je záver, že zánikom tohto povolenia dňom 01. februára 2011 na základe rozhodnutia Trnavského samosprávneho kraja č. TA/1629/2010/OZaHF-004 zo dňa 29. novembra 2010 boli naplnené podmienky aj pre zánik povinného poistenia podľa § 21 ods. 4 zák.č. 461/2003 Z.z. Nie je súčasne dôvodná právna konštrukcia, podľa ktorej okamihom zániku tohto povinného poistenia „nastúpil“ iný dôvod povinného poistenia spočívajúci v skutočnosti, že žalobkyňa v tom čase bola držiteľkou licencie L1A na výkon samostatnej zdravotníckej praxe, napriek tomu, že na jej základe žiadnu činnosť nevykonávala a nemala z nej žiadne príjmy. Samotná licencia pre výkon samostatnej zdravotníckej praxe jej držiteľom nepostačuje. V danom prípade bolo nesporné, že MUDr. Margita Hudáková podala odhlášku z povinného nemocenského a dôchodkového poistenia SZČO dňa 28. januára 2011 k dátumu 31. januára 2011. V prejednávanej veci bol však medzi účastníkmi konania sporný deň zániku povinného nemocenského a povinného dôchodkového poistenia žalobkyne ako SZČO. Pre účely posúdenia spornej otázky splnenia podmienok vzniku, trvania, príp. zániku povinného sociálneho poistenia SZČO je potrebné brať do úvahy predmetné príjmy dosahované na základe viacerých oprávnení na výkon podnikateľskej činnosti samostatne. I keď sa tieto príjmy SZČO, dosahované v relevantnom období, pre účely určenia vymeriavacieho základu a výpočtu povinného sociálneho poistenia spočítavajú, reálne však musia existovať, musia sa povinnou osobou reálne dosahovať činnosťou realizovanou na základe týchto oprávnení. Preto možno ustáliť, že pokiaľ je lekár držiteľom licencie L1A potrebnej na výkon samostatnej zdravotníckej praxe u iného poskytovateľa zdravotníckej starostlivosti, pre prijatie záveru, že takémuto lekárovi vznikla povinná účasť na sociálnom poistení ako SZČO, je potrebné ďalej skúmať, či uvedenú licenciu reálne využíval na základe zmluvného vzťahu a v rámci výkonu činnosti pre iného poskytovateľa zdravotníckej starostlivosti z takejto činnosti aj dosahoval príjem. Podľa názoru krajského súdu, pokiaľ fyzická osoba disponuje súčasne dvoma oprávneniami, ktoré zakladali status SZČO, účasť na povinnom nemocenskom a dôchodkovom poistení podľa § 21 ods. 1 a ods. 4 písm. b) zák.č. 461/2003 Z.z. sa posudzuje osobitne vo vzťahu ku každému oprávneniu, ak oprávnenie, na základe ktorého sa výlučne dosahoval príjem podľa § 138 ods. 9, zaniklo.

4. Proti rozsudku krajského súdu podala kasačnú sťažnosť žalovaná z dôvodu podľa § 440 ods. 1 písm. g) SSP a navrhla rozsudok krajského súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Podľa jej názoru krajský súd vec nesprávne právne posúdil.

5. Právne posúdenie relevantné pre rozhodnutie danej veci riešil Veľký senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „Veľký senát“) v uznesení z 30. apríla 2019, sp.zn. 1Vs/1/2019. V uvedenom uznesení Veľký senát odpovedal na nastolené otázky nasledovne cit.: „(...)

Odpoveď na 1. otázku - Podľa § 10 ods. 2 zákona č. 578/2004 Z.z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti zdravotníckych pracovníkoch stavovských organizáciách v zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov samostatná zdravotnícka prax je poskytovanie zdravotnej starostlivosti v zdravotníckom zariadení, ktoré prevádzkuje iný poskytovateľ na základe povolenia alebo na inom mieste ako zdravotníckom zariadení, a preto licencia L1A nemá charakter oprávnenia na výkon činnosti predpokladaného v § 5 písm. c) zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov, keď sama o sebe nezakladá jej držiteľovi aj možnosť vykonávať licencovanú činnosť, ktorú môže vykonávať až na základe dohody /zmluvy/ s iným poskytovateľom.

Pojem samostatná zdravotnícka prax v zmysle § 10 ods. 1 zákona č. 578/2004 Z.z. vykonávaná na základe licencie L1A nie je možné bez ďalšieho stotožniť s pojmom samostatná zárobková činnosť v zmysle § 5 písm. c) zákona č. 461/2003 Z.z. a pojem licencia na výkon samostatnej zdravotníckej praxe s pojmom oprávnenie na vykonávanie činnosti podľa osobitného predpisu pre účely sociálneho poistenia. Odpoveď na 2. otázku - Povinnosťou Sociálnej poisťovne pri rozhodovaní o vzniku alebo zániku povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia poistenca - lekára, v zmysle § 178 ods. 1 písm. a) bod prvý v spojení s § 21 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov je posudzovať príjmy poistenca - lekára osobitne vo vzťahu k licencií L1A a skúmať, či všetky príjmy vykázané v jeho daňovom priznaní v príslušnom zdaňovacom období sú aj príjmami lekára považovaného za samostatne zárobkovo činnú osobu (SZČO) v zmysle § 5 písm. c/ zákona č. 461/2003 Z.z.

Odpoveď na 3. otázku - Konanie podľa § 178 ods. 1 písm. a) bod prvý zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov začaté z podnetu organizačnej zložky Sociálnej poisťovne v zmysle § 184 ods. 8 v spojení s § 185 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z. z. nezbavuje Sociálnu poisťovňu povinnosti zabezpečiť účastníkovi konania ochranu jeho oprávnení, ktoré sú konkretizáciou základného práva na inú právnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, prípadne i základného práva vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a ktoré mu priznávajú aj medzinárodné zmluvy, ktorými je Slovenská republika viazaná v zmysle čl. 7 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky.“

6. Senát „9S“ Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sa so závermi vyjadrenými v rozhodnutí Veľkého senátu (1Vs/1/2019) nestotožnil a v právnej veci vedenej pod sp.zn. 9Sžsk/94/2018 (týkajúcej sa rovnakej problematiky), sa chce od záverov prijatých Veľkým senátom odchýliť, v dôsledku čoho 24. septembra 2019 uznesením z 23. septembra 2019, sp.zn. 9Sžsk/94/2018 postúpil túto právnu vec na prejednanie a rozhodnutie Veľkému senátu správneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky podľa § 466 ods. 3 SSP.

7. Podľa § 100 ods. 2 písm. a) SSP, ak správny súd neurobí iné vhodné opatrenie, môže konanie uznesením prerušiť, ak prebieha súdne konanie alebo administratívne konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam na rozhodnutie správneho súdu, alebo ak správny súd dal na takéto konanie podnet.

8. Nakoľko právna vec vedená pod sp.zn. 9Sžsk/94/2018 bola postúpená Veľkému senátu správneho kolégia tunajšieho súdu, pričom sa jedná o obdobnú právnu vec s právnou problematikou totožnou ako je vec žalobkyne (vedená pod sp.zn. 7Sžsk/66/2019) predložená tunajšiemu súdu na rozhodnutie o kasačnej sťažnosti žalovanej, najvyšší súd postupom podľa § 100 ods. 2 písm. a) SSP konanie v predmetnej veci prerušil z dôvodu, že na tunajšom súde prebieha konanie, v ktorom sa riešia otázky, ktoré môžu mať význam pre rozhodnutie kasačného súdu v právnej veci žalovanej.

9. Ak je konanie prerušené, nevykonávajú sa procesné úkony a neplynú lehoty podľa tohto zákona. Len čo odpadne prekážka, pre ktorú sa konanie prerušilo, alebo uplynul čas, na ktorý sa konanie prerušilo, predseda senátu aj bez návrhu uznesením rozhodne o pokračovaní v konaní. Ak sa v konaní pokračuje, začínajú lehoty plynúť znova (§ 100 ods. 3 SSP).

10. Toto rozhodnutie prijal najvyšší súd v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 veta prvá SSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.